

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА РОБОТА
З ВИМУШЕНИМИ ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМИ

Рівень освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма Соціальна робота

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 2 від «27» вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання курсу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціально-реабілітаційна робота з вимушеними переселенцями
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс/семестр	4/8
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 26 год. Практичні заняття – 34 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	d-learn.pro

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета курсу – сформувати у здобувачів освіти цілісне бачення проблематики соціально-педагогічної реабілітаційної діяльності, сформувати професійні компетентності які допоможуть визначити зміст, мету, завдання та технології соціальної та соціально-педагогічної реабілітації в професійній діяльності; розкрити сучасні наукові концепції, поняття, методи й технології соціально-реабілітаційної роботи; ознайомити здобувачів освіти з видами, формами, методами, техніками соціально-реабілітаційної роботи.

Завдання курсу:

- узагальнення та інтеграція форм і методів соціально-реабілітаційної роботи з вимушеними переселенцями;
- проаналізувати сучасні наукові концепції, поняття, методи й технології соціально-реабілітаційної роботи;
- сприяти оволодінню здобувачами освіти знаннями з основ соціально-реабілітаційної роботи вимушених переселенців та членів їхніх сімей;
- ознайомити здобувачів освіти з видами, формами, методами, техніками соціально-реабілітаційної роботи вимушених переселенців та членів їхніх сімей;
- сприяти набуттю здобувачами освіти компетентностей відповідно до освітньої програми.

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми у професійній діяльності.

ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні компетентності

СК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК 4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК 5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян/сімей, які опинилися і складних життєвих обставинах.

СК 9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси осіб/сімей.

СК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК 12. Здатність ініціювати соціальні зміни, які сприяють адаптації та соціалізації осіб у сучасному суспільстві.

СК 22. Здатність оперативно вирішувати нестандартні (кризові) ситуації і вживати заходи адекватні ситуації в межах своїх повноважень.

Програмні результати навчання

РН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

РН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

РН 9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги особам та їх сім'ям.

РН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

РН 15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

РН 19. Залучати особистісні ресурси осіб, які звернулися за допомогою, для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

РН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1. Загальні та теоретичні питання соціально-реабілітаційної роботи			
1.	Соціальна реабілітація як одна із технологій соціальної роботи.	Знати основні категорії соціальної реабілітації. Вміти визначати зміст, функції, принципи соціальної реабілітації. Розуміти зміст механізмів та етапів соціальної реабілітації. Аналізувати основні умови організації соціальної реабілітації.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
2.	Технології соціальної реабілітації: сутність та механізми реалізації	Знати технології соціальної реабілітації. Розуміти особливості проведення соціальної реабілітації різних категорій отримувачів послуг. Розрізняти правовий і неправовий характер реабілітаційних програм. Аналізувати базові принципи надання реабілітаційних послуг.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
3.	Напрями та	Знати основні напрями реабілітаційної роботи. Вміти	Опрацювання лекційного

	стратегії соціальної реабілітації	застосовувати в практичній роботі види соціальної реабілітації. Аналізувати основні групи отримувачів послуг, що потребують реабілітації та особливості їхніх потреб та проблем.	матеріалу, підготовка до практичного заняття
4.	Теоретичний аналіз підходів до соціальної роботи з вимушеними мігрантами із зони військового конфлікту	Знати основні напрями реабілітаційної роботи. Вміти застосовувати в практичній роботі види соціальної реабілітації.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
5.	Рівні вирішення соціальних проблем внутрішньо переміщених осіб із окупованих територій України	Знати рівні вирішення соціальних проблем внутрішньо переміщених осіб із окупованих територій України, вміти застосувати їх у практичній діяльності	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
6.	Правові засади соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами в Україні	Знати правові засади соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами в Україні	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
Змістовий модуль 2. Соціально-реабілітаційна робота з вимушеними переселенцями			
7.	Типи реабілітаційних закладів для вимушених переселенців	Знати типологію Центрів реабілітації. Вміти визначати напрями їх діяльності, отримувачів послуг соціальної та соціально-психологічної реабілітації. Аналізувати особливості соціальної роботи в реабілітаційних центрах різного спрямування.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
8.	Реабілітаційний центр як заклад з упровадження технологій соціальної	Знати види центрів соціальної та соціально-педагогічної реабілітації. Вміти визначати напрями та специфіку їх діяльності. Застосовувати в практичній діяльності форми	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття,

	реабілітації, корекції та терапії	реабілітаційної роботи.	виконання індивідуальних завдань
9.	Характеристика сучасних програм та проектів соціальної реабілітації вимушених переселенців.	Знати діючі реабілітаційні програми. Вміти визначати види реабілітаційних програм. Аналізувати структуру реабілітаційної програми. Розуміти послідовність і різноспрямованість реабілітаційних заходів.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
10.	Форми та методи соціально-реабілітаційної роботи з вимушеними переселенцями.	Вміти визначати напрями соціально-реабілітаційної роботи з вимушеними переселенцями та специфіку їх діяльності. Застосовувати в практичній діяльності форми та методи соціально-реабілітаційної роботи.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань

Змістовий модуль 3. Соціальна робота з дітьми вимушених переселенців – свідків військового конфлікту – в закладі загальної середньої освіти

11.	Мета, завдання і зміст соціально-педагогічної роботи з дітьми вимушених переселенців у закладі загальної середньої освіти.	Знати мету, завдання і зміст соціально-педагогічної роботи з дітьми вимушених переселенців, вміти застосовувати їх у практичній професійній діяльності.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
12.	Концепції та технології соціально-педагогічної роботи з учнями закладів загальної середньої освіти, що стали свідками збройного конфлікту	Знати і вміти аналізувати концепції та технології соціально-педагогічної роботи з учнями закладів загальної середньої освіти, що стали свідками збройного конфлікту	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань

13.	Застосування арттерапії у роботі з дітьми вимушених переселенців.	Знати основні види арттерапії, вміти застосовувати їх у роботі з дітьми вимушених переселенців.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
-----	---	---	---

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарське заняття	25
Контрольна робота	10
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	5
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Вид контролю – екзамен. Максимальна оцінка – 100 балів, з них: 50 балів за написання письмового екзамену; 25 балів за поточне оцінювання; 10 балів – за контрольну роботу; 10 балів – за самостійну роботу; 5 балів – за індивідуальне завдання.</p> <p>По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих у 5-бальній шкалі оцінок на практичних заняттях множиться на ваговий коефіцієнт 5, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 25 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	Повне та послідовне розкриття питань і завдань роботи.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів (25+10+10+5).

Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань.
--	-------------------------

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Григоренко І. О., Савельєва Н. М. Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами в сучасних умовах : навч. посіб. [для студ. і магістр. спец-тей «Соц. робота» і «Соц. педагогіка»] / І. О. Григоренко, Н. М. Савельєва. Полтава : ПНПУ, 2017. 100 с. 2. Журба І. О. та ін. Соціальна робота як складова політики соціального захисту внутрішньо переміщених осіб регіону. <i>Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету</i>. Серія: Економічні науки. 2021. Вип. 63. С. 143–155. 3. Кейс-менеджмент внутрішньо-переміщених осіб : методичні рекомендації / авт.-упоряд. Гусак Н. Є. ; наук. ред. Савчук О. М. ; літ. ред. Дума Л. П. [Київ : б. в., 2015]. 62 с. http://www.ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/9361 4. Нікітіна В. В. Соціальна вразливість внутрішньо переміщених осіб як підстава соціальної роботи з ними. <i>Науковий вісник Ужгородського університету</i>. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. 2021. Вип. 2 (49). С. 120–123. 5. Песоцька Ю. Соціальна реабілітація та соціальна адаптація внутрішньо переміщених осіб. <i>Social Work and Education</i>. 2022. № 9 (1). № 89–99. https://doi.org/10.25128/2520-6230.22.1.7 6. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій : методичний посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос, Л. І. Литвиненко... Царенко Л. Г.; за ред. З. Г. Кісарчук. Київ : ТОВ «Видавництво «Логос», 2015. 207 с. 7. Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс : навчально-методичний посібник / [Н. Гусак, В. Чернобровкіна, В. Чернобровкін та ін.]. Київ : НаУКМА, 2017. 91 с. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/11902 8. Рєпнова Т. П. Соціальний патронаж сім'ї: [модель роботи соц. психолога в навч. закл.]. <i>Практична психологія та соціальна робота</i>. 2008. № 10. С. 15–31. 	

9. Розвиток лідерських якостей і комунікативної компетентності : програма і методичні матеріали для проведення занять / [уклад. Гірник А. М.]. Київ : Дух і Літера, 2016. 70 с.
10. Соціально-психологічні чинники порушення стресостійкості дітей, що проживають у буферній зоні воєнного конфлікту на Сході України / С. О. Богданов, А. М. Гірник [редкол.: Л. А. Найдьонова та ін.]. Київ : Міленіум, 2016. Вип. 4 (18). С. 40–51.

7. Контактна інформація

Кафедра	кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Сабат Наталія Іванівна Викладачі ЗВО України, запрошені за попереднім погодженням
Контактна інформація викладача	+380986702613 nataliia.sabat@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна добросесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної добросесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

	<p>ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	<p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Невідповідна поведінка під час занять	<p>Діяти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами, накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf</p>
Додаткові бали	<p>Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта зараховується згідно Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf</p> <p><i>Рекомендовані платформи:</i></p>

	українська освітня платформа Prometheus ; безкоштовна освітня платформа Khan Academy ; українська студія онлайн-освіти EdEra ; онлайн-платформа Coursera .
--	---

Викладач

Сабат Н. І.